

INDEX.

historiarum penuria, haberi potest. Coniectura tamen, ex Strabonis geographia colligitur, Romanos sub tempore Octaviani Augusti, insulam hanc post deuictos Rhetos occupasse, praesidio propugnaculo sibi & suis, contra Vindelicos communiisse. Extat enim adhuc fortissima, vetustissimaque, ac semidirecta turris, ex quadrato silice, à dextris, mox pedestri itinere oppidum ingredienti, constructa, vulgo, murus gentiliū (*Die Heidenmawr*) dicta, quæ testatur, Tiberij, Neronis, vitrici sui legari, & non barbarorum industria, opus illud exædificatum. Subsequentibus tēpestatibus quid rerum hic loci actum sit, iterum planè nescitur, non ambigendum tamen, Traianum, Aurelium, Constantinum duos, & reliquos Romanos imperatores, quibus cū Rhetis & Alemanis ad Brigantium lacum, negotia haud incruenta fuere, insulam præfatam, tãquam inexpugnabile refugium, facilè villo pacto deseruisse, donec inclinante imperio, Germanicæ nationes omnia regna, vastare cœperunt, etiam insulam hanc, Romani nominis odio, in solitudinem versam, vix gaudiis & mergis incubandi nidum esse permisissent. Posteriori dein æuo, quum D. Albertus, Caroli Magni cognatus, & Palatij Comes, ob vndarum periculosas procellas, quibus in lacu amplo obrueretur, D. Virgini Mariæ in eum portum, quocunque saluus adpulset, ædem & monasterium extructurum se deuouisset, fortè fortuna accidit, vt ventō propitiore, in insulam hanc, quæ diu iam vicinistantum, asserum pascua erat, nauis deijceretur, ibi protinus pius vir, arcem purgans, phanum promissum erigi curauit, simul ac cœnobium nobilibus virgunculis, de suo fundauit, portum quoque istum, à voto & euentu deinceps, Lendoam, vel, vt antiqua instrumenta habent, Lendaugiam nouo nomine, quo nimirum etiamnum proprio idiomate propinquieribus Rheni accolis vocatur, adpellari fecit. Quam rem non multo post Imperator Lodouicus secundus Anno Domini 856. certis immunitatibus confirmauit: necnon & Comites à Borbach, dictum monasterium dotarunt, vt incrementa non parua acceperit. Sed & ingruentibus ad D. Virginiis templum hoc votiuis peregrinationibus denuo tam locuples fieri, hominum deuotione donisque coeperit, vt non modò Abbatissæ loci illius cum cæteris Romani imperij Ecclesiasticis Prælati principis obtinuerint dignitatem, verumetiam palatij sui præfectis (qui Hydropirgi olim residebant) modum præscribere coactæ, ob illorum prodigalitatem sunt, ne videlicet hi, dum Lendoam proficiscerentur, vltra duodecim equites secum adduceret amplius. Defunctis simul Anno Domini 1051. Lindoense & Buchamense, abbatissæ, referente H. Contracto, luota nobilis & religiosa vidua, ab Imperatore Henrico III. viriq; domui restaurandæ præfecta est. Vestales dicti monasterij, nobilitatis ipsarum stemmate, ab vsque præauis ostentant, nec Moniales, sed Canonice nostro seculo, appellari gaudent, habitu non vtuntur monastico, nec ecclibatur voto obligantur. Horas canonicas, consuets in ecclesia horis, decantant. Augustum est ipsius, cœnobij templum atque magnificum, cuius pilæ, seu testudinem fulcantes columnæ, singulæ, è singulis faxis integris coagulatae sunt, nec pluribus lapidum iuncturis constant. Oppidum paulatim ex villa, Cœnobij felicitate erecta, excreuit, totius Podamici lacus nominatissimo portu, illustre. Id circa eam ætatem, qua duces Sueuicæ, Romani Imperij habenas moderabantur, in aduocatum & Mundiburdium (sic tunc tutela, id est Castvogtei, dicebatur) susceptum, dexteritate & obedientia ciuium, multa vtilia ac digna laude priuilegia, etiam haud aliorum imperialium liberorumque municipiorum prærogatiuis minora, aut viliora vna cum superioris, siue capitalis iudicij administratione, cudendæ monetæ facultate, nec non tilia viridis, in albo clypeo imaginibus Reip. suæ apud succedentium Rom. Cæsarum, ac Regum clementiam impetrauit. Hæc partim Achilles Gassarus apud Munsterum, partim Gasparus Bruschius, de Germaniæ Monasteriis.

28. LIPSIÀ, Ostlandiæ quondam Metropolis, nunc Misniæ adscribitur, vrbs aquis irrigua, ex eiusdem nominis pago, in urbem, summæ dignitatis excreuit. Quam Henricus II. A. Dietmaro IIII. Mersburgensi Episcopo, Anno Salutis M. XX. liberè donauit. Cuius pœmœria murorum ambitu Otto Marcgrauus Conradus II. A. filius extendit. Succedente verò tempore, à Friderico I. eiusdemq; nominis secundo A. A. Anno Salutis M. CCXV. & Theodorico, Misniæ Marcgrauio, sociali bello diuturna obsidione cincta, expugnata, militum libidini & direptioni data, murorū propugnaculis spoliatur, eò, quod Ottonis IV. (Imperij dignitate priuari) & Alberti à Kirchbergio Archiepiscopi Magdeburgensis, Thuringiæ Lantgrauij tutelæ & protectioni Lipsiæ conaretur committere. Deinde, vt est varia horum temporum, & mundi vicissitudo, sic huic vrbi lata fortuna arrisit, vt inter Misniæ oppida, florentissimum ditissimumque habeatur. Quod superbissima ædificia, & peraugusta ciuica domus, nitore & magnificentia sua, satis manifestè declarat. Ter annuatim nundinis frequentatur: Musarum etiam in clyra sedes existit. Hæc VVolfgangus Iobsteinius, de urbium, arciumque origine.

A. LONDINVM. vrbs Angliæ, maxima in Cantuariensi prouincia, profluentem Tanesim, regio situ illustrat, celeberrimo ne-

gotiatorum emporio, superbissimis ædificiis, regioque Palatio, maximè illustris ac nobilis. Quò non insulares modo Anglos, sed & remotissimarum Gentium negotiatores, lucri dulcedo pertrahit. Plura de Londinensium tum origine, tum dignitate Gaufredus Monumetensis: Gildas: Ponticus Virunnius: Polidorus Vergilius, & Hunfredus Lhuic commentariolo de rebus Britannicis ad D. Abrahamum Ortelium perscripto: Paulus Iouius: Et alij.

18. LOVANIVM, Vrbs Brabantia primaria, non tam commutibus suis vetustis, quàm insigni Academia, & omnium artium liberalium vniuersitate nobilis, nomen habet, non à laudando, vt quidam prodiderunt, non à Leuacis, vt alij sunt suspicati, eò, quod hi Neruiorum, non Eburonum fuerint clientes, sed à situ vrbs, quæ talis est, vt mœnia vetusta, quæ, vt illa tulit ætas, fuerunt firmissima, ex albo nimirum lapide, ad normam constructa, ex alto descendunt ad loca humilia, & aquis obnoxia, quas Tila fluuius maior, & Vorra riuulus siue torrens, extra ripas suas effomere quàm frequentissimè solent, & longè lateque omnes campos, & intra muros, & extra, in stagna & paludes permutarunt. Altum autem illud, è quo descendunt, Lō, vocatur: è quo mons ascendit syluofus, à Lō, nominatus Lobtech, id est, altioris loci mons. Iam stagna omnia, & loca aquis exundantia, nostrate sermone, Ven, dicuntur. Hinc igitur vox composita, Louen, id est, quod altum locum, & stagnantem complectitur. Nec citra causam de hoc situ nomen fabricarunt, eò, quod nihil amœnissimè sit, quàm vtrunque faciem terram habere. Louanium certè, & intra urbem, & in suburbanis vbique campos habet aquis obnoxios, & iis altiora loca incumbentia: è quibus & colles assurgunt, alij vitibus confiti, alij syluis horridi, alij pomariis vberes, alij per decliuiā segetibus læti. Sunt hæc quidem, inquit Doct. Becanus lib. I. Atuaticorum, Louanio & Romæ communia, sed sic, vt si meo iudicio sententia ferenda sit, longè lateque loci amœnitate, Roma superetur atque vincatur à Louanio. Nusquam, ita me Phœbus amet, terrarum, locus est, qui magis videatur mereri, vt sit sacrarum Musarum domicilium. Cōferantur omnia, quotquot sunt literarum Gymnasia, vel in Italia, vel in Hispania, vel in Gallia, vel in Germania, nullum inuenietur, quod huic par dici queat. Vixi Parisiis, Aureliæ, Pictauij, Lugduni, Burdigalæ, & in loco Gallia amœnissimo Andegau: vidi Ticinum, & in eo domum enneophonum: vixi Bononiæ, Patauij, Mantuæ, Florentiæ, Romæ & Neapoli. Germaniam partim vidi, partim de auditu cognoui, sed, quæ equidem vidi oppida, nulla sunt Louanio comparanda sitis iucunditate, cum tamen viderim præcipua, & inter cætera, Monachum, Augustam, Vlmam, & Coloniæ Agrippinam, vt taceam inferiora. In Hispania Salamancæ scholarum magnificentiæ longè omnibus in Europâ præstat Gymnasia, sed situ, & locorum facie, à Louanio superatur. Vallis Olitana extra urbem non est inamœna, præsertim in Visurgis ripis, secundum quas frequenter Cimaniam vsque corporis exercendi, & animi recreandi causa soleo, dum illic viuerem, deambulare, & habet duò collegia quibuscumque regis ædificiis conferenda, sed omnibus inter se comparatis, nihil à Louanij amœnitate. Gymnasium hoc Louaniense scribit Hadrianus Barlandus, vnum habet caput, vnum principem, cui omnes in eo parent, hunc Restōrenē vocant, cuius officium est, ius dicere, priuilegia tueri, & maleficij reos scholasticos poenis afficere. Cum in publicū prodit, antequam præcedat Accensus, quem Bedellū, recepto illic vocabulo, vocat, pone sequuntur famuli. quantum autem honoris huic dignitati habeatur, hinc apparet, quod Consules, Magistratus, & clarissimi quique viri, denique omnium dignitatum gradus, Academia Principi assurgant, & decedat è via. Exeunt ad comitia, quæ certis anni temporibus indici solent, plures Accensi anteambulāt, singuli manu auratum gestantes baculum, insignia honoris amplissimi. Est hæc semelstris dignitas, quemadmodum apud Romanos olim cōstituta fuit, sed duntaxat mensum. Sunt & alia quædam Louanij non indigna spectatu loca, Xenodochium, dotatum amplissimè, vbi nunquam non assistunt agrotis mulierculæ, solatis refouentes singulos, atque adferentes, quod cuique è valetudine esse cōstitit. Est alio loco digna duce digna principe domus, quæ extruendam curauit summus Pontifex Hadrianus sextus, cum adhuc in minoribus ageret. Intra mœnia visitur & cœnobium Carthusianorum, loco ab omni tumultu, ab omni frequentia semoto, ita vt nec eremi solitudinem in vrbe magnopere desiderent monachi. Hoc ædificio nil ex ea familia vidisse se quicquam splendidius, ingenuè fatentur quicunque exteri, &c. De magnifica, & ampla hac vrbe Guicciardinus auidò lectori abundè suppeditabit, quæ admiretur. Habet etiam Louanij societatis Iesu Collegium inchoatum ab Adriano Adriani, Antuerpiano, Anno salutis humanæ M. D. LV. Huic D. Helias Schorc, consilio Brabantia alectis, vir bonus, & ob pietatem, ac maximam, in pauperes, largitatem, æterna memoria dignissimus, amplas ades donauit. Cui etiam volens prodesse D. Gualterus Runselius D. Petri Canonici, S. Theologiæ Licentiatus, ac societatis institutum, quod consilio diu fouerat, beneficio etiam iuuare, Anno Domini, M. D. LXV. domum suam, quam habebat, non modò donauit liberaliter, sed veterum, & sanctorum PP. exemplo, ad ipsam partem se recipiens,